

2023

Річний ЗВІТ

МБО "Екологія - Право - Людина"

Зміст

- Підсумки року
- Досліджуємо впливи війни на довкілля
- Екоревізор. Участь у розробці нормативно-правових актів
- Міжнародна діяльність
- Захист прав громадян на безпечне довкілля.
- Заходи
- Аналітика, публікації
- Донори та партнери
- Фінансовий звіт

Загалом за 2023 р. ЕПЛ
підготувала
101 аналітичний документ різного
формату й тематики.

Підсумки року

2023 рік - другий рік повномасштабного вторгнення росії. Безумовно, це має пряме чи опосередковане відношення до роботи ЕПЛ.

Після підриву росіянами Каховської греблі ЕПЛ виступила ініціатором створення громадської ініціативи "**Каховська платформа**". Її мета - напрацювання розробка моделей комплексних рішень з відновлення територій довкола Каховської ГЕС. Члени нашої команди здійснили три виїзди на території, які постраждали внаслідок злочинних дій російської армії. В рамках роботи платформи відбулося кілька засідань, під час яких обговорювалися різні природоохоронні аспекти.

Нам вдалося згуртувати навколо "Каховської платформи" близько 50 різних учасників. Це представники НУО, науковці, управлінці НПП, фермери.

Сподіваємося, що до позиції представників ініціативи дослухатиметься українська влада.

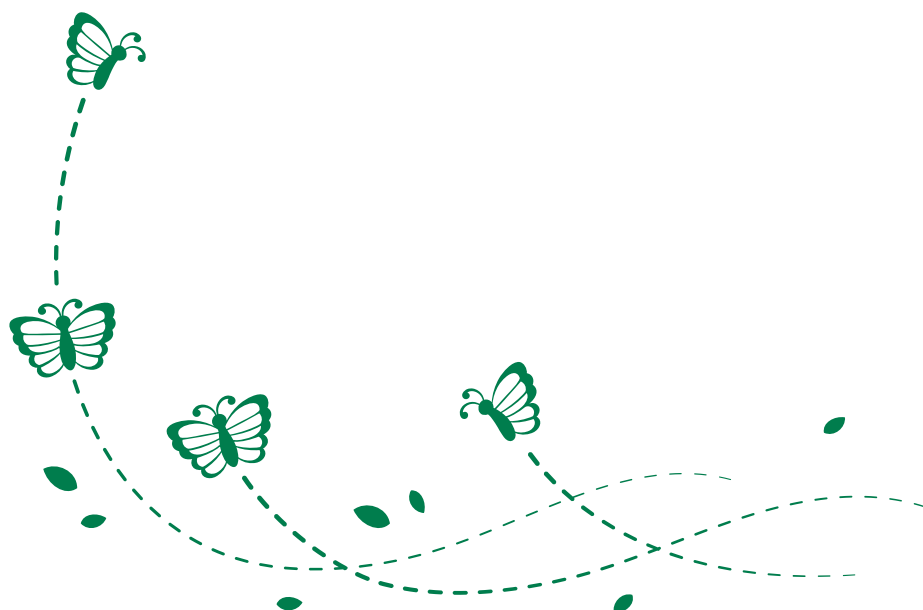

Наша організація й надалі працює над наповненням і вдосконаленням **бази даних** фактів злочину росії проти українського довкілля. За планами, повноцінний старт бази відбудеться у 2024 р.

У 2023-му р. ЕПЛ активно адвокатувала питання пов'язані із **притягненням росії до відповідальності** за злочини проти довкілля.

Це і міжнародна адвокація, і співпраця з органами української прокуратури, і проведення спільних заходів. Це також і виїзди-експедиції у постраждалі від воєнних дій регіони, збір доказових фактів, вивчення їх, направлення на експертизу чи лабораторні дослідження.

Окремий напрямок роботи - напрацювання для вдосконалення методологій **розслідування злочинів**, які мають ознаки екоциду.

У нашому активі – проведення 19 публічних заходів (конференцій, семінарів, тренінгів та вебінарів), а також – літня школа та екохакатон.

Досліджуємо впливи війни на довкілля

Протягом року ЕПЛ здійснила близько **15 виїздів-експедицій** на території, які були деокуповані, або ж зазнали чи зазнають обстрілів й відповідно руйнування.

Це - Житомирська, Київська, Донецька, Чернігівська, Сумська та Херсонська області.

Полеві дослідження й збір фактів та інформації мають свою специфіку, оскільки частина деокупованих територій є заміною, а такі місця як, наприклад, НПП "Кам'янська Січ" на Херсонщині, зазнають обстрілів.

Екологи ЕПЛ збирають прямі та опосередковані факти впливу воєнних дій на довкілля.

Наприклад, десь є пряме фізичне знищення певних територій, в іншому місці є хімічне забруднення.

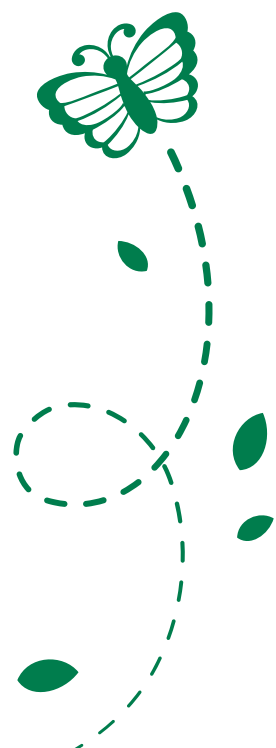

Ми, в ЕПЛ, бачимо наше завдання так - виявити ризики для довкілля, а також для життя та здоров'я громадян.

Вивчаючи численні факти, збираючи їх, ми намагаємося знайти рішення, як нам очистити території і як нам допомогти нашим громадянам.

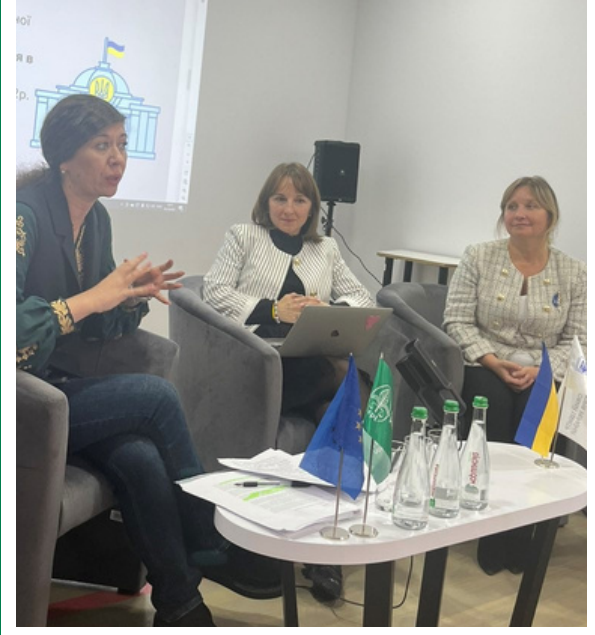
Також протягом року ми працювали з деякими громадами на Чернігівщині та Сумщині й допомагали їм розробляти плани відновлення. Ці рекомендації є на веб-сайті ЕПЛ.

Цю роботу ми також проводитимемо й надалі.

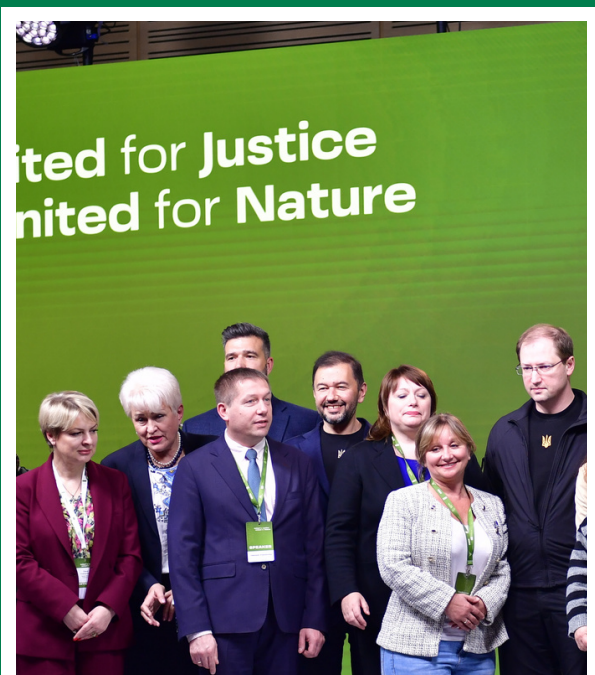

До онлайн бази ЕПЛ фактів злочину росії проти українського довкілля протягом року внесено 229 записів. Загалом станом на початок 2024 р. тут є інформація про 622 випадків.

ЕПЛ активно долучалася до розробки та коментування низки нормативно-правових актів. 7 з них ухвалено!

Екоревізор

Протягом 2023-го року ЕПЛ проаналізувала й коротко висловила позицію щодо **57 документів**. Ми розглянули:

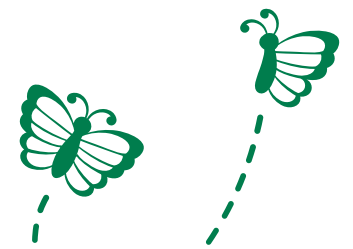
- Закони, проекти законів та постанови Верховної Ради - 20.
- Порядки, постанови, розпорядження Кабінету міністрів, або їхні проекти - 37.

Щодо змісту документів, то наші оцінки чи уподобання були такими:

- Схвалюємо: 36 документів.
- Схвалюємо із застереженнями (суттєвими зауваженнями, пропозиціями): 13.
- Не схвалюємо: 8.

Укотре наголошуємо, що важливі закони (наприклад, про державний екологічний контроль, щодо юридичної відповідальності за порушення екологічних вимог, про Смарагдову мережу), на жаль, не розглядаються і відповідно не ухвалюються.

У світлі рішення Європейської ради про готовність розпочати переговори про вступ України до ЄС команда ЕПЛ підготувала **дорожню карту довкіллевих реформ "Назустріч ЄС. 7 кроків для реалізації державної довкіллевої політики"**.

Міжнародна діяльність

З метою адвокації питань, пов'язаних з відновленням довкілля й притягнення росії до відповідальності, представники команди ЕПЛ у 2023 році взяли участь у близько **20 конференціях, зустрічах та дискусіях** тощо, де в переважній більшості випадків виступали спікерами і доповідачами.

- XX Асамблея держав-учасників Римського статуту Міжнародного кримінального Суду.
- Міжнародної конференція високого рівня «Зелене відновлення України».
- Конференція високого рівня «Європейська інтеграція України: шлях до сталого миру на європейському континенті».
- Зустріч Цільової групи з доступу до правосуддя в екологічних справах, яка була організована під егідою Організації Конвенції у Женеві.
- Міжнародна конференція «United for Justice».

В рамках роботи Асамблеї Римського статуту Міжнародного кримінального суду **ЕПЛ ініціювала обговорення перспектив застосування Римського статуту в Україні "З Києва до Гааги через Нью-Йорк"**.

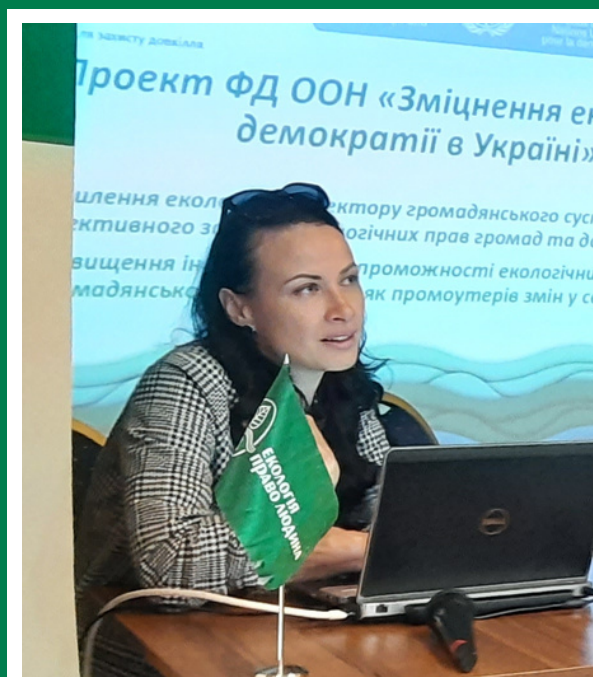
Крім цього члени команди ЕПЛ брали участь, як у формальних так і неформальних зустрічах і заходах.

Bridge Forum у Празі. Захід фокусувався на створенні простору для налагодження зв'язків між міжнародними організаціями, донорами, так і на темах про “Українське громадянське суспільство та медіа під час війни”, “Свідчення та документування війни”, “Антикорупційні громадські організації: Специфіка роботи під час війни”.

Під час візиту представників команди ЕПЛ до Міндовкілля Німеччини у м. Берлін ми почули про довгий шлях Німеччини в напрямку кругової економіки з фокусом на поводження з відходами.

ЕПЛ в рамках “народної дипломатії” спілкувалася із єврочиновниками щодо потреби й підтримки структурних природоохоронних змін.

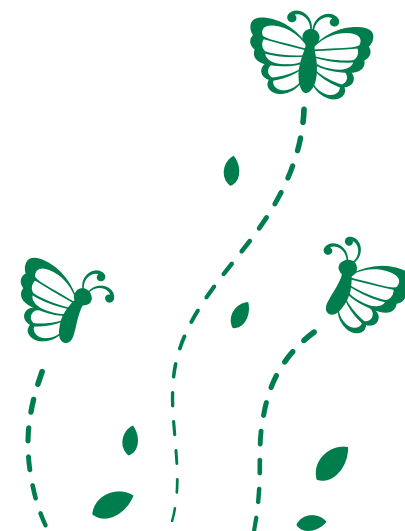

Команда ЕПЛ також відвідала столицю ЄС – Брюссель. Метою поїздки було поінформування чиновників ЄС про важливі довіклєві реформи, які слід «розморозити», продовжити або розпочати для кращої апроксимації законодавства та для забезпечення зеленого відновлення України.

Представниця команди ЕПЛ взяла участь у Регіональній конференції «Покращення верховенства права та доступу до правосуддя для всіх», що відбулася 1 та 2 грудня 2023 року у Тбілісі. Конференція була спрямована на оцінку тенденцій та викликів забезпечення верховенства права в Україні, Вірменії, Грузії та Молдові.

Крім того, представники ЕПЛ працювали на різних заходах у Чехії, на Філіппінах, у США...

Кількість проаналізованих судових рішень у сфері захисту довкілля, які внесені в онлайн реєстр ЕПЛ у 2023 році – 221.

Захист прав громадян на безпечне довкілля

Судові справи, у яких брала участь ЕПЛ на боці громадян, що прагнуть захистити свої права. Фактичних перемог було три.

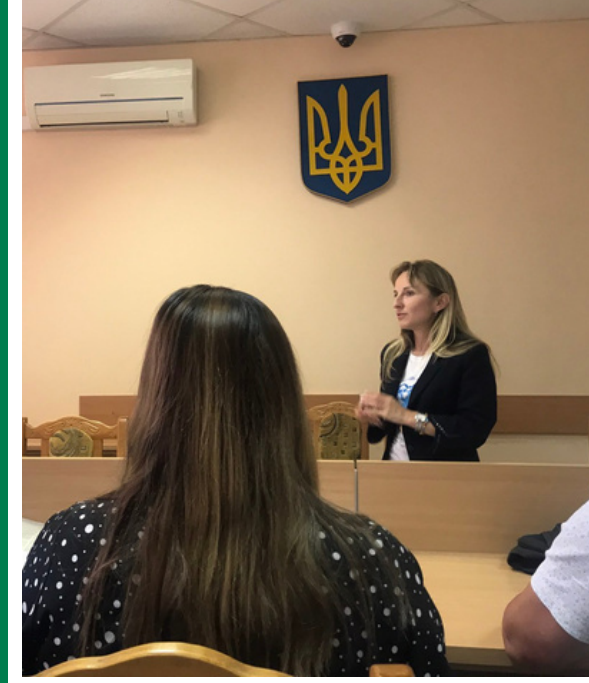
1. Справа про господарювання на території "Закарпатського моря". ЕПЛ спільно з партнерами довели, що приватні структури не виконують зобов'язання, а їхня діяльність шкодить природі. Суд постановив, що використання лісів не за призначенням – підстава для розірвання договору.

2. Петициди та агрохімікати, від яких потерпають Вишнівецької територіальної громади Кременецького району Тернопільської області. Ситуативна перемога. Роком раніше слідчі закрили кримінальну справу завдання шкоди здоров'ю в результаті обробки сільськогосподарських земель пестицидами та агрохімікатами. Проте інший суд у 2023 р. скасував постанову про закриття кримінального провадження у справі. Отже - боротьба триває.

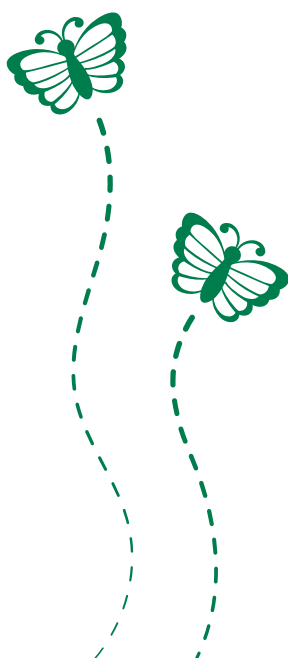
3. Свилярі. Суд постановив скасувати висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи щодо розширення території свиноферми "Грядя" на Львівщині. За рішенням експертизи, свилярям надали дозвіл скоротити санітарно-захисну зону для свиноферми з 500 м. до 250 м., відтак місцеві мешканці ще більше б потерпали від діяльності свилярів.

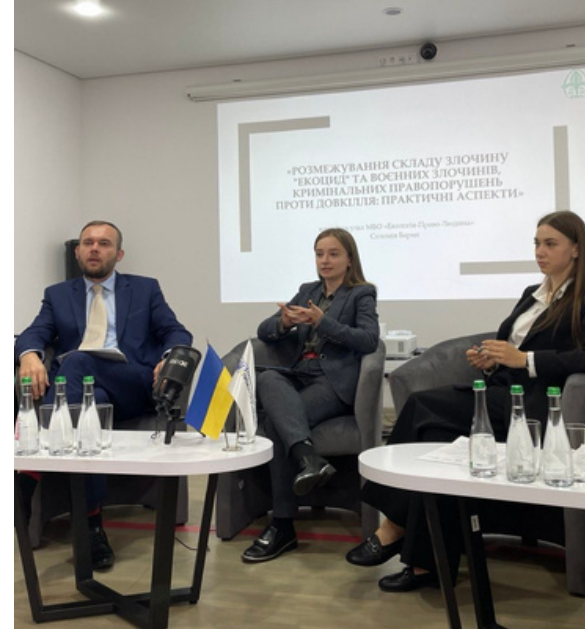
Тривають судові справи й очікуємо на рішення щодо компанії "Рокобан" з м. Кам'янське на Дніпропетровщині (поводження з відходами), щодо резонансної забудови гірського масиву Свидовець на Закарпатті.

Дуже сподіваємося, що суди дослухаються до позиції ЕПЛ та інших захисників й найближчим часом у цих справах буде поставлено крапку.

Протягом року ЕПЛ надала 85 консультацій щодо захисту довкілля та екологічних прав громадян.

Заходи

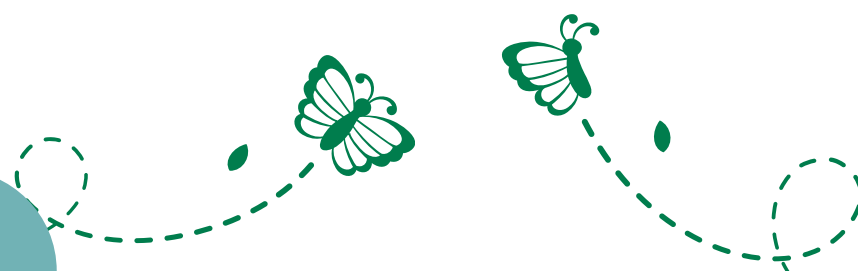
Вже в січні ми спільно з партнерами провели престур "Древлянський природний заповідник" (Житомирська область), де оглянули й зафіксували руйнівні наслідки війни.

Згодом були кілька циклів тренінгів про оцінку впливу на довкілля (ОВД) та стратегічну екологічну оцінку (СЕО) у воєнний час та в період повоєнного відновлення.

Влітку ЕПЛ провела 2 "паралельних" заходи - традиційну літню школу й екохакатон для представників НУО та органів місцевої влади. Головна тема - подолання викликів, з якими стикаються громади на місцях внаслідок бойових дій.

Окремо варто відзначити міжнародний семінар «Правова кваліфікація злочинів проти довкілля», який ЕПЛ провела у співпраці з Офісом Генерального прокурора за підтримки донорів.

Усього за рік ЕПЛ виступила організатором (чи співорганізатором) **19 публічних заходів**, які відбувалися у Києві, Львові, Ізмаїлі...

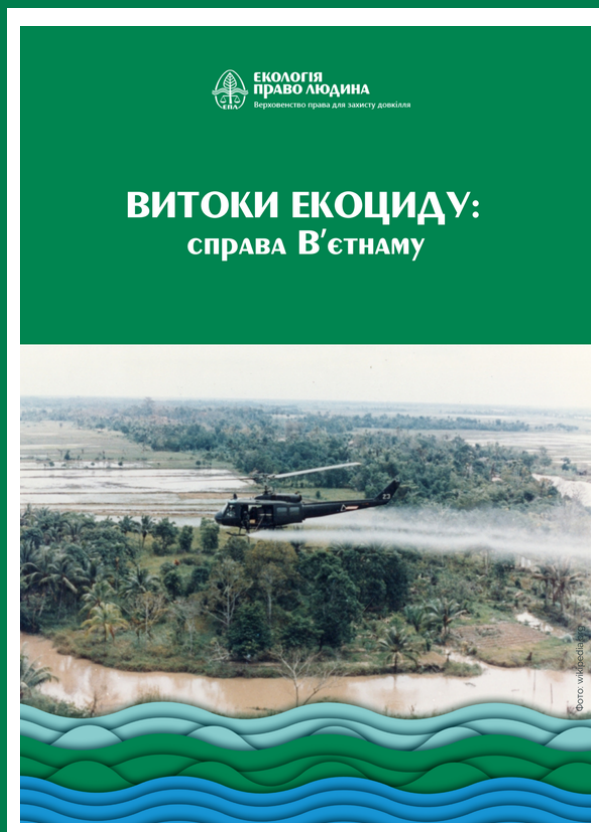
Аналітика, публікації

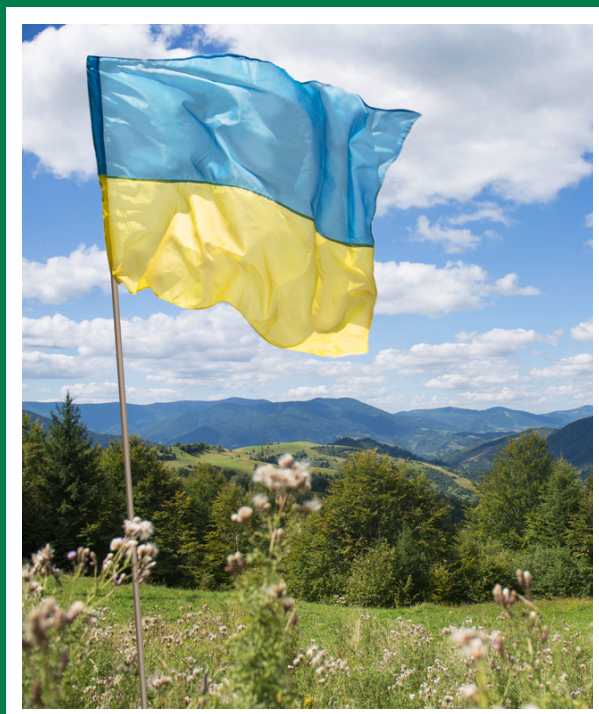
Протягом року юристи та екологи ЕПЛ підготували понад 100 аналітичних документів різного спрямування.

Це і статті, і аналітичні огляди, і державні політики, і експертні оцінки.

Переважно документи стосувалися питань відновлення довкілля й притягнення країни-агресора до відповідальності. Загалом ми фокусувалися довкола таких тем:

- Війна і довкілля: природоохоронні та правові аспекти на рівні держави.
- Вплив воєнних дій на рівні громад. Рекомендації до планів відновлення.
- Іноземний досвід подолання наслідків бойових дій, міжнародні практики.
- Українська природоохоронна нормативно-правова база, її недоліки, перспективи вдосконалення, євроінтеграційні аспекти.

Донори та партнери

ЕПЛ вдячна донорам і партнерам за підтримку у 2023 році, яка дозволила організації працювати у складних умовах війни і досягати важливих результатів для захисту довкілля та екологічних прав громадян:

1. Sigrid Rausing Trust
2. Державний департамент США / Всесвітній альянс екологічного права
3. Grassroots Foundation
4. Trust for Mutual Understanding
5. PACT/ENGAGE
6. ClientEarth
7. ICAP Єднання
8. Prague Civil Society Center
9. МФ «Відродження»
10. People in Need

Фінансовий звіт

Доходи за 2023 рік: 15 536,7 тисяч грн.
Витрати за 2023 рік: 15 536,7 тисяч грн.

epl.org.ua

